

- Syyskokous pidettiin Helsingissä 22.11.
- Syksyn apurahoina jaettiin lähes 1,2 miljoonaa euroa
- Tieteen päivät ja Tieteiden yö Helsingissä tammikuussa
- LIITE: Syksyn 2008 apurahat, hallituksen päätös 19.11.2008

Google mullistaa maailmaa

Googlen ja Yhdysvaltain kirja-alan mittava 28.10.2008 julkistettu sopimus on merkittävä torjuntavoitto kustantajille ja kirjailijoille. Aluksi Google digitoi neljän suuren yhdysvaltalaisen yliopistokirjaston kokoelmat. Sopimuksen arvo on 125 miljoonaa dollaria, millä perustetaan Teosten hallintotoimisto (*Book Rights Register*) sekä maksetaan kirjailijoiden ja kustantajien vaatimia korvauksia ja oikeudenkäyntikuluja.

Sopimus vaatii vielä asiaa käsitelleen tuomarin hyväksymisen. Sopimus koskee Yhdysvalloissa tehtäviä teoshakujia. Sen myötä digitoidut, loppuunmyydyt teokset tulevat olemaan löydettävissä, esikatseltavina ja ostettavina Googelta. Kirjailijoille ja kustantajille maksetaan korvauksia.

Loppuunmyytyjen teosten osalta noudatetaan *opt-out*-menettelyä, jonka mukaan tekijänoikeuden haltijoiden pitää kieltää teoksensa julkaiseminen. Sopimus koskee vain tekstiä. Google ei siis pysty julkaisemaan esimerkiksi tietokirjoihin liittyviä kuvia, ellei se hanki niiden käyttöoikeuksia erikseen.

Sopimuksella on vaikutuksia myös suomalaisiin kirjailijoihin ja kustantajiin, joiden teoksia on edellä mainittujen kirjastojen kokoelmissa. Seuraamme tilannetta. Sopimuksen osapuolet ovat nyt käynnistäneet ennennäkemättömän globaalin tekijänoikeuksien etsinnän. 600-sivuinen sopimus käännetään yli 30 kielelle. Osapuolet perustavat omakielisiä *call centerit*ä, jotka vastaavat oikeudenomistajien kysymyksiin. Ne maksavat kaikki kulut, joita jäsentiedottamisesta syntyy kansallisille tekijäoikeusjärjestöille.

Jos sovinto hyväksytään, Google saa USA:ssa oikeuden 1) jatkaa tekijänoikeuksilla suojattujen teosten skannaamista, 2) kehittää edelleen sähköistä tietokantaa, 3) myöntää kirjastoille ilmaisen käyttöoikeuden tietokantaan, 4) myydä käyttöoikeuksia kouluille, yrityksille ja muille organisaatioille, 5) myydä yksittäisiä teoksia kuluttajille ja 6) sijoittaa mainoksia teosten sivuille.

On mielenkiintoista nähdä, miten oikeudenomistajat suhtautuvat mainosoikeuteen.

Saatavilla olevien teosten ja uusien teosten osalta noudatetaan *opt-in*-menettelyä eli Google tekee sopimuksen oikeudenhaltijoiden kanssa. Saksalaisomisteinen mahtikustantaja Bertelsmann, jonka asema Yhdysvalloissa on vahva, on jo ilmoittanut, että se pyrkii Googlen kanssa sopimukseen myös uutuuksien osalta. Uusia kustantajia ja kirjastoja tulee varmasti sopimuksen piiriin. Google jatkaa myös vapaan aineiston digitoimista. Huikea määrä kirjallista kulttuuriperintöä tulee näin saataville, mutta tilanne ei ole ongelmaton. Euroopan kirjakauppaliitto on jo älähtänyt tästä kehityksestä.

On vaikeaa hahmottaa, minkälaisia vaikutuksia tällä kehityksellä on kustantamiseen Euroopassa ja Suomessa. Asiasta on vaikeampi sopia vanhalla mantereella, sillä Googella ei ole luontevia neuvotteluosapuolia. Ottaako Euroopan unioni asiaan kantaa? Mikä on eurooppalaisten kustantajien tai tekijäjärjestöjen kanta ja rooli?

Suomessa suunnitellaan paraikaa hanketta, jonka avulla loppuunmyydyt teokset voisivat olla ”ikuisesti” saatavilla *Print-On-Demand*-tarvepainatuksena. Kustantajat suunnittelevat uutta sähköisten oppimateriaalien kauppapaikkaa. Tekijänoikeuslain 3. lukua ryhdytään uudistamaan. Tulossa on mielenkiintoinen vuosi. Tekijöillä on paljon pelissä.

Jukka-Pekka Pietiäinen
toiminnanjohtaja

SYYSKOKOUS PIDETTIIN HELSINGISSÄ 22.11.

Suomen tietokirjailijat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin lauantaina 22.11.2008 Tieteiden talossa Helsingissä. Kokoukseen osallistui 104 jäsentä.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Kirsti Mäkinen** ja sihteeriksi **Juha Pihlajaniemi**. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin **Anja Hatva** ja **Markku Monni** sekä ääntenlaskijoiksi **Jari Hanski** ja **Leena Rossi**.

Vuoden 2009 toimintasuunnitelma ja tulo- ja menoarvio hyväksyttiin hallituksen esittämässä muodossa. Jäsenmaksut pysyvät ennallaan: 69 euroa ja 23 euroa (seniorijäsenet) vuodessa.

Pirjo Hiidenmaa valittiin hallituksen puheenjohtajaksi yksimielisesti jatkokaudelle 2009–11. Kausi on Hiidenmaan kolmas.

Hallitukseen valittiin jäsenet kolmen erovuoroisen tilalle kaudelle 2009–2011. Valituiksi tulivat äänestyksen jälkeen **Jari Koskinen**, **Markku Löytönen** (uusi) ja **Osmo Pekonen**.

Tilintarkastajina jatkavat edelleen **Antti Koskinen** KHT (varalla **Soile Tomperi** KHT) ja **Seppo Kinkki** (varalla **Liisa Aalto**).

Anna Kortelaisen vuosikokouksesitelmä *Marraspäivä hautuumaalla: ajatuksia elämäkertakirjallisuudesta* on luettavissa yhdistyksen verkkosivuilta.

Yhdistyksen kevätkokous on päätetty järjestää Kuopiossa lauantaina 14.3.2009. Ohjelmaa järjestetään jo perjantaina 13.3. Ohjelmasta tiedotetaan alkuvuodesta.

SYKSYN APURAHAINA JAETTIIN LÄHES 1,2 MILJOONAA EUROA

Suomen tietokirjailijat ry:n syksyn apurahoina jaettiin yhteensä 1 183 700 euroa 468 hakijalle. Hallitus teki päätöksen luovaan kirjalliseen työskentelyyn tarkoitettujen apurahan saajista 19.11.2008. Kaikkiaan hakemuksia lähetettiin 671. Nyt jaettu summa on 98 060 euroa suurempi kuin viime vuonna.

”Apurahahakemusten määrä kasvaa vuosi vuodelta ja kilpailu kiristyy”, toteaa Suomen tietokirjailijat ry:n toiminnanjohtaja

Jukka-Pekka Pietiäinen. ”On ilahduttavaa havaita, että hakemusten taso nousee. Hakijat ovat selvittäneet aiemmat apurahansa, hakemukset ovat aiempaa selkeämpiä ja niistä selviää hankkeen sisältö ja aikataulu. Ilahduttavaa on myös se, että hakijoiden joukossa oli tällä kierroksella paljon uusia hakijoita ja niitä, jotka eivät ole saaneet apuraha useampaan vuoteen. On erinomaista, että yhdistys voi jakaa apurahoja laajalle ja vaihtuvalle tietokirjailijoiden ja oppikirjailijoiden joukolle.”

Apurahapäätökset valmisteli hallitukselle apurahalautakunta, jonka puheenjohtaja on **Markku Monni** ja jäseninä ovat **Seppo Isotalo**, **Satu Itkonen**, **Allan Tiitta** ja **Sirpa Wass**. Toimikunnan sihteerinä oli toiminnanjohtaja Jukka-Pekka Pietiäinen.

Apurahat rahoitetaan Kopioston perimillä teosten valokopiointikorvauksilla.

Apurahat maksetaan viikolla 52. Apurahoista tehdään säännösten mukaiset ilmoitukset verottajalle. Niistä ei peritä veroa, mikäli vuoden aikana saadut apurahat eivät ylitä 15 848,16 euroa. Tarkemmat tiedot verottajan ohjeista löytyvät osoitteesta www.vero.fi (> asiasanat > apuraha).

Apurahapäätöksen ohessa lähetetään apurahan selvityslomake, joka pyydetään palauttamaan vuoden 2009 loppuun mennessä. Selvityksen antamiselle voi pyytää lisäaikaa hallitukselta kirjallisesti. Mikäli apuraha ei ole selvitetty, ei seuraavaa apuraha voida myöntää. Apuraha on käytettävä hakemuksessa mainittuun hankkeeseen. Eräissä poikkeustapauksissa apurahan käyttötarkoitusta voi muuttaa – tähänkin on pyydetty lupa yhdistyksen hallitukselta.

Yhdistys toivoo, että tukea saaneen teoksen nimiön kääntöpuolella tai saatesanoissa mainitaan, että Suomen tietokirjailijat ry on tukenut hanketta.

Lista apurahan saajista on tämän jäsen-tiedotteen liitteenä sekä verkkosivuilla.

Yhdistyksen hallitus julistaa maaliskuussa 2009 haettaviksi puolivuotisapurahat sekä apurahat lasten- ja nuorten tietokirjoihin, esikoistietokirjoihin ja tietokirjakritiikkiin. Tarkemmat tiedot julkaistaan jäsentiedotteessa ja yhdistyksen verkkosivuilla sekä *Helsingin Sanomissa*, *Hufvudstadsbladetissa* ja eräissä muissa sanomalehdissä.

TIEDONJULKISTAMISEN KOHDEAPU- RAHAT HAETTAVINA 31.1. MENNESSÄ

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta myöntää tiedonjulkistamisen kohdeapurahoja yksityisille henkilöille tai ryhmille (ei yhteisöille tai yhdistyksille) tiedonjulkistamista palvelevan työsuunnitelman toteuttamiseen lähinnä luovan työn korvauksina.

Kysymykseen tulevat tietoa popularisoivat kirjat, radio- ja TV-ohjelmat, lehtiartikkelit tai sähköisessä muodossa julkaistavat tietotuotteet. Kohdeapurahoja ei myönnetä kaunokirjallisiin kohteisiin vaan tietoa popularisoihin hankkeisiin. Suppeille erityisryhmille tarkoitettut kohteet, oppikirjat ja tieteelliset tutkimukset eivät kuulu apurahoituksen piiriin.

Lisäksi haettavana on puolivuotisia apurahoja. Puolivuotiset apurahat mahdollistavat tietokirjailijoiden ja muiden tiedontuottajien ammattimaisen paneutumisen työhön määrääjäksi.

Lasten ja nuorten tietokirjojen ja muiden tietotuotteisiin apurahoja myönnetään sellaisten projektisuunnitelmien toteuttamiseen, joiden tavoitteena on lapsille ja nuorille suunnattujen tietokirjojen tai muiden tietotuotteiden tekeminen. Projektiin voi osallistua eri ammatteja edustavia tekijöitä, kuten kirjoittajia, kuvittajia ja taittajia. Projektityön tavoitteena on pyrkiä siihen, että tuotantokustannuksiltaan kalliin kuvakirjan tai muun tietotuotteen julkaisukynnys madaltuisi tukemalla eri ammatteja edustavien tekijöiden yhteistyötä.

Hakuaika päättyy **31. tammikuuta 2009**. Päätökset tehdään maaliskuussa.

Lisätietoja ja hakulomakkeet: pääsihteeri Reetta Kettunen, puh. (09) 228 69 236, www.tjnk.fi, info@tjnk.fi

KIRJAILIJOIDEN JA KÄÄNTÄJIEN KIRJASTOAPURAHAT HAETTAVINA

Kirjastoapurahojen ja -avustuksien hakuohjeita täsmennetään parhaillaan ja uudet ohjeet julkaistaan Taiteen keskustoimikunnan verkkosivuilla. Viimeinen hakupäivä on **31. tammikuuta 2009**.

Lisätietoja ja hakulomakkeet: puh. (09)

1607 7921, www.taiteenkeskustoimikunta.fi, tkinfo@minedu.fi

KONEEN SÄÄTIÖ MYÖNSI APURAHOJA YLI 7 MILJOONAA EUROA

Koneen Säätiö on jakanut yli 7 miljoonaa euroa apurahoina ja avustuksina tieteelle, taiteelle ja kulttuurille. Apurahoja myönnettiin useille tietokirjahankkeille. Rahoitusta haettiin kaikkiaan 37 379 326 euroa, myöntöprosentti oli noin 19 %.

Lista apurahan saajista on nähtävissä osoitteessa www.koneensaatio.fi.

MARJO T. NURMINEN SAI TIETO-FINLANDIAN

Vuoden 2008 Tieto-Finlandia-palkinnon sai **Marjo T. Nurminen** teoksestaan *Tiedon tyttäret* (WSOY). Voittajan valitsi Suomen Kustannusyhdistyksen entinen toimitusjohtaja **Veikko Sonninen**. Palkinto luovutettiin 20.11.2008 Helsingissä.

Tieto-Finlandia-palkittu on perustettu vuonna 1989 ja sen jakaa Suomen Kirjasäätiö tunnuksena ansiokkaasta suomalaisesta tieto- tai oppikirjasta. Palkinto on suuruudeltaan 30 000 euroa. Suomen tietokirjailijat ry on mukana palkinnon rahoituksessa.

TIETEEN PÄIVÄT JA TIETEIDEN YÖ HELSINGISSÄ TAMMIKUUSSA

Seuraavat Tieteen päivät järjestetään keskiviikosta sunnuntaihin 7.–11. tammikuuta 2009 Helsingissä. Keskuspaikkana on Helsingin yliopiston päärakennus (os. Fabianinkatu 33).

Vuoden 2009 Tieteen päivien yleisteema on evoluutio Charles Darwinin syntymän 200-vuotisjuhlavuoden kunniaksi. Luvassa on laaja joukko evoluutioon liittyviä aiheita luonnontieteistä humanistiseen tutkimukseen.

Tieteiden yössä torstaina 8. tammikuuta klo 17–23 Kruununhaan alueella on useita ohjelmantarjoajia. Arpeanumin auditoriossa Yliopistomuseossa (os. Snellma-

ninkatu 3) on TIETOKIRJA.FI-tapahtuman ohjelmassa klo 19.30–20.00 **Seppo Zetterberg**: *Miten minusta tuli tietokirjailija?* ja klo 20.00–20.45 *Tiedekirjaraati*, jossa puheenjohtaja on **Pirjo Hiidenmaa**, jäsenenä **Paula Havaste**, **Markku Löytönen**, **Markku Ojanen** ja **Maija Aksela**.

Lisätietoja: www.tieteenpaivat.fi

TIETOKIRJOITTAMISEN MONIMUOTO- KURSSI ORIVEDEN OPISTOSSA

Tietokirjoittamisen monimuotokurssi (26 op) Oriveden Opistossa järjestetään vuoden 2009 aikana seuraavasti: I osakurssi 13.3.–31.8. ja II osakurssi 18.9.–31.12.

Koulutus on tarkoitettu kaikille fakta- pohjaisen aineiston parissa työskenteleville, kuten tieto- ja lehtikirjoittajille sekä muille, jotka haluavat kirjoittaa erikoisalastaan: tutkijoille, oppimateriaalin tekijöille, myös jonkin erikoisalan kokeneille harrastajille.

Koulutus koostuu kaikkiaan kahdeksasta 3-päiväisestä opetusviikonlopusta sekä 18 etäopintokirjeestä. Pääopettaja on tietokirjailija YL **Eero Ojanen**.

Ilmoittautumiset: lähetä vapaamuotoinen hakemus, lyhyt näyteteksti tai -tekstejä (5–10 liuskaa) sekä esittely omasta kirjoitusprojektistasi ja itsestäsi kirjoittajana 27.2.2009 mennessä Oriveden Opistoon, os. Koulutie 5, 35300 Orivesi (tai orivedenopisto@kvs.fi).

Lisätietoja: puh. 0207 511 511 tai www.orivedenopisto.fi

TÄRKEÄT PÄIVÄMÄÄRÄT

Toimiston joululoma 22.12.2008–7.1.2009
Kevätkokous Kuopiossa 13.–14.3.2009

Toimisto ja yhdistyksen hallitus kiittävät kuluneesta vuodesta ja toivottavat hyvää joulun aikaa.

Joulutervehdysten sijaan yhdistys on lahjoittanut tuhat euroa Hyvä Joulumieli -keräykseen.

Lehtitarjous!

Stellatum Oy tarjoaa uusille tilaajille kestotilauksesta ensimmäisen vuoden (2009) tarjoushintaan -25%

Hiidenkivi 45 € ²⁰⁰⁸	NYT 33,75 €
Kielikello 38 € ²⁰⁰⁸	NYT 28,50 €
Lukufillis 29 € ²⁰⁰⁸	NYT 21,75 €
Onnimanni 32 € ²⁰⁰⁸	NYT 24,00 €
SpråkBruk 29 € ²⁰⁰⁸	NYT 21,75 €
Terminfo 38 € ²⁰⁰⁸	NYT 28,50 €
Vinski 29 € ²⁰⁰⁸	NYT 21,75 €

Tilaus jatkuu vuonna 2010 normaalihintaisena kestotilauksena.

Tilaa omat erikoislehtesi erikoishintaan jo tänään!

• lähetä sähköpostia osoitteeseen info@stellatum.fi

KIELITOIMISTON NEUVONTA- PUHELIMEN NUMEROT MUUTTUNEET

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus on muuttanut Kaisaniemeen (os. Vuorikatu 24). Myös puhelinnumerot ovat muuttuneet:

- Kielitoimiston neuvontapuhelin 020 781 3201
ma ja pe klo 9.30–11.30; ti, ke ja to klo 9–14
- Nimistönhuollon neuvontapuhelin 020 781 3203
ma, ti, to ja pe klo 9.30–11.30
- Svenska språkbyrån: 020 781 3202
ma–pe klo 9–11; ti ke ja to myös klo 13–15
- ruotsinkielisen nimistön neuvonta 020 781 3301
- Pohjoissaamen neuvonta (016) 676 402
- Inarinsaamen neuvonta (08) 237 114 06

Puhelun hinta 0207-alkuisiin numeroihin on 8,21 snt/ puhelu + 6,90 snt/min, matkapuhelimesta 8,21 snt/ puhelu + 14,90 snt/min. Kotus ei saa tuloja puheluhinnoista.